ČÍSLO 2 ČERVEN 2021 ROČNÍK 12.

TAMTAM

ČASOPIS ŽÁKŮ ZŠ TGM VE FRÝDLANTU NAD OSTRAVICÍ

9. A 9. B 9. C 9. D

Obsah

Úvod …….. 3

Zprávičky ....……. 4

Výlet do Štramberku ..……...……. 5

Zlatá cihla ……...…….. 6

Mladý chemik ...…...……...… 7

Den dětí ...……..…….. 8

Už tam budem? …..……...…… 9

Sportovní kurz ……...……..…… 10

Duel ……..……..…… 12

Anketa ……...…… 14

Ze slohových prací ……..……...…… 16

Rozhovor s P. Tomančákem …. ……. 17

Feminismus ……..……..…… 22

Historie Dne Země …….… 24

Billie Eilish ……..……...… 21

Manga ……..….. 26

Psí sporty ……..…… 28

Nej videa …… 30

Herní kvíz ……..…… 31

Křížovka …… 32

Okénko pro malé ……...…… 34

Tamtam

Vydává: ZŠ TGM Frýdlant nad Ostravicí

email: tamtam.casopis@seznam.cz

Tisk: AMOS repro, spol. s r. o.

Šéfredaktorka: Mgr. Tereza Mlýnková

Zást. šéfredaktora: Mgr. Lenka Ševčíková

Redaktoři: Alžběta Březinová, Gabriela Mertová, Jakub Myslikovjan, Ela Pepe, Aleš Pustějovský, Magdaléna Leifertová, Tereza Strnadlová, Eva Grossmannová, Emma Chromíková, Stella Morkesová, Hana Ningerová, Natálie Krestová, Anežka Popelová

Odborná spolupráce: Mgr. Iva Šlesingerová

ÚVOD

Měsíc červen vám přináší kromě závěru školního roku také nové číslo našeho bezkonkurenčního školního časopisu TAMTAM, na nějž se všichni žáci a učitelé bezesporu těší! 😊 Přestože je psaní školního časopisu již dlouholetou tradicí naší školy (TATMTAM už vychází neuvěřitelných 12 let!), je nutno podotknout, že každoročně noví členové redakce přinášejí stále skvělé nápady na články a snaží se zaujmout své čtenáře. Letos to platí dvojnásob! V TAMTATU se totiž sešli úžasní redaktoři, jež práce bavila. Od práce na školním časopisu si neoddechli ani při výuce on-line, neboť se redakční činnosti věnovali i v době distančního vzdělávání.

A co v novém čísle TAMTAMU najdete? V sekci *Ze života Tégéemky* byste rozhodně neměli minout reportáž Ester Smejové ze soutěže *Mladý chemik*. Žák naší školy, Ondřej Cieplý z 9. B, totiž skončil v celorepublikovém kole na 13. (!) místě. Přehlédnout byste také neměli fotoreportáž z velmi vydařeného sportovního kurzu. V *Mimoškolním mišmaši* určitě nevynechejte rozhovor s uznávaným evolučním biologem Pavlem Tomančákem, absolventem naší školy!

Začtěte se do našeho TAMTAMU a zkraťte si čekání na letní prázdniny a dlouho očekávaný odpočinek! :)

Za celý kolektiv školního časopisu přejeme příjemné prožití letních prázdnin a v září ahoj!

(...)

Here comes the sun do do do do
Here comes the sun and I say
It' s all right

Sun sun sun here it comes
Sun sun sun here it comes
Sun sun sun here it comes
Sun sun sun here it comes

(...)

Zprávičky

Zeměpisná olympiáda

V letošním únoru proběhlo okresní kolo Zeměpisné olympiády, v níž jsme měli své zástupce v kategoriích A, B i C. Přestože soutěž proběhla nestandardně on-line a vše se neobešlo bez menších technických zádrhelů, si děti poradily velmi dobře, a tak se za své výkony nemusí vůbec stydět.

Umístění:
Kategorie A - Lukáš Kobělka 6. místo,
Kategorie B - Alice Pinková 5. místo, Tobias Božoň 13. místo a Eliška Říhová 16. místo,
Kategorie C - Ondra Cieplý 11. místo a Jonas Loy 14. místo.

Odborník ve výuce

Kotvice není jen vodní bylina. Je to také naučná stezka vedoucí mezi meandry řeky Odry, rybniční soustavou a lužními lesy. A právě tam, ke Studénce, se v květnu vydaly děti z 1. stupně. Děti doprovázel známý přírodovědec pan Hlaváč, který je poutavě seznamoval především s ptačími obyvateli žijícími v této lokalitě.

Sběr papíru

Všichni víme, že každý den je vyprodukována obrovská spousta odpadu, která přispívá ke stále zhoršujícímu se stavu životního prostředí. Také víme, že každá maličkost, jež pro přírodu uděláme, může pomoci, proto i ve 2. pololetí naše škola pokračovala ve sběru papíru. Na začátku června pak byly sečteny výsledky za 1. a 2. pololetí. Na 1. stupni zvítězila třída 1. A, jež celkově nasbírala 1212 kg, na 2. stupni byla ve sběru nejúspěšnější třída 7. B s 1050 kg.

Vítězům gratulujeme! :)

Parádní výlet do Štramberku

Ve čtvrtek 20. 5. společně s mou třídou 6. C vyrážím na výlet do Štramberku. Kromě nás se do Štramberku vydává také 6. B, ta ale od školy odjíždí o něco dříve. Den po nás má mít v městečku podobný program jako my i 6. A.

Od naší školy vyjíždíme autobusem. Na náměstí ale musíme dojít pěšky. Po příchodu snídáme.

Zbývá nám ještě chvilka, a tak si kupujeme sladkosti, nanuky a hlavně Štramberské uši!

Potom začíná výukový program. Přichází geolog, vypráví nám o historii planety Země a ukazuje nám zkameněliny. Později si také můžeme z kamene zkusit něco vytlouci, a pokud zkamenělinu nacházíme, můžeme si ji nechat a vzít domů. V pauze si někteří žáci také stihnou koupit pizzu v nedaleké restauraci. Potom jdeme k jeskyni, kde nám pan instruktor dává možnost najít malinké zkameněliny. To bylo ale upřímně hodně těžké! Po příjemně stráveném dopoledni odcházíme pomalu na autobus a přitom si povídáme.

Výlet se mi moc líbil! Štramberk je opravdu krásné místo!

Marika Šigutová, 6. C

Matematická soutěž Zlatá cihla

Každoroční soutěž pořádaná *Gymnáziem a SOŠ Cihelní* ve Frýdku-Místku proběhla letos netradičně až na začátku června a opět jsme se jí zúčastnili. Soutěžilo se ve 3 kategoriích nazvaných *CIHLIČKA* (5. r.), *CI* (6. a 7. r.) a *HLA* (8. a 9. r.). Tato soutěž patří k náročnějším, protože kromě správnosti řešení příkladů rozhoduje v případě rovnosti bodů rychlost, s jakou byly výpočty provedeny. Současně se sčítají body a čas tříčlenným družstvům. Letos jsme v konkurenci frýdecko-místeckých a okolních škol obstáli velmi dobře. Naše dvě družstva složená z žáků 8. a 9. ročníku obsadila 3. a 4. místo. Družstvům složeným z žáků 6. a 7. ročníku se dařilo o něco méně, byli uprostřed výsledkové listiny na 8. a 9. místě.

V kategorii *CIHLIČKA* soutěžili a obsadili 22. místo Samuel Dezort, Ondřej Pavlica a Vít Menšík.

V kategorii *CI* soutěžili a obsadili 8. místo Lukáš Kobělka, Tereza Tomášková a Šimon Václavík.

V kategorii *CI* soutěžili a obsadili 9. místo Natálie Vévodová, Kateřina Kodytková a Veronika Gorná.

V kategorii *HLA* soutěžili a obsadili 3. místo Ondřej Cieplý, Jakub Adamec a Petr Blahuta.

V kategorii *HLA* soutěžili a obsadili 4. místo Ester Smejová, Tomáš Rybák a Jakub Šťastný.

V jednotlivcích nezklamali deváťáci - Ester Smejová z 9. C se umístila ve své kategorii z počtu 69 žáků na 2. místě a Ondřej Cieplý z 9. B na místě 4. Zakončili tímto umístěním svou úspěšnou reprezentaci školy v matematických soutěžích, kterých se účastnili po celou dobu své docházky do naší školy.

Všem žákům zapojeným do soutěže děkujeme za reprezentaci školy a za chuť si něco v matematice dokázat. Přejeme dobrý logický úsudek a správné výpočty do dalších soutěží – už v září se všichni můžete zapojit do řešení *Logické olympiády* pořádané organizací *Mensa ČR*.

Za Klub matematiky Mgr. Sylva Majerová

Mladý chemik

Soutěž, která se ukrývá pod tímto krátkým označením, se ve skutečnosti jmenuje *Hledáme nejlepšího Mladého chemika ČR*. Ale nenechte se odradit. Ve skutečnosti se může účastnit úplně každý, koho baví pokusy a počítání.

Zúčastnit se mohou žáci osmých a devátých ročníků. Pořadatelem je *Střední průmyslová škola chemická akademika Heyrovského* v Ostravě. Pokud by vás tedy tato soutěž natolik nadchla, že byste se chtěli chemii dále věnovat, budete vědět, kam se hlásit na střední.

Letos byly podmínky trochu improvizované, ale normálně dostanete možnost vyzkoušet si práci v opravdové laboratoři, pokud se tedy dostanete až do třetího kola. První dvě kola jsou založena na učivu základní školy. V tom se *Mladý chemik* liší například od *Korchemu*, který po vás vyžaduje znalosti přesahující to, co se učíte ve škole. Určitě tedy stojí za to si to vyzkoušet. Minimálně si ověříte, jestli na vás hodiny chemie zanechaly nějakou stopu.

To ovšem neznamená, že byste se nemohli dozvědět něco nového. Můžete se totiž setkat s dalšími nadšenci do chemie a vyměnit si poznatky. Tento rok jsme sice byli o tuto příležitost ochuzeni, ale zato se s námi paní učitelka zvlášť připravovala, a tak jsme si o chemii mohli popovídat aspoň s ní. A samozřejmě mezi sebou.

Za běžných okolností se na konci regionálního kola koná slavnostní vyhlášení výsledků s občerstvením, kdy se jeho nejlepší účastníci sejdou a dozví se, kdo postoupil do celostátního kola.

Myslím si, že tato zkušenost stojí za to. Přeji vám hodně úspěchu v příštích ročnících této soutěže.

Ester Smejová, 9. C

Edit

Přes školní a krajské kolo a regionální finále se až do finále celostátního probojoval Ondřej Cieplý z 9. B. Těsně před postupovým místem se umístila Ester Smejová z 9. C. Je to největší úspěch žáků naší školy v historii soutěže. Ondra a Ester prokázali velké vědomosti a přehled, cílevědomě se připravovali, obětovali tomu i kus volného času. Patří jim za to uznání a poděkování.

Celostátní finále proběhlo na začátku června. Ondra se v obrovské konkurenci (soutěže se celkem zúčastnilo 10 000 dětí) umístil na krásném 13. místě a my mu k tak úžasnému umístění moc gratulujeme!

Den dětí na Tégéemce

První červnový den patří každý rok dětem. Slavíme totiž jejich svátek. Vyučující a jejich žáci proto v prosluněném úterním dopoledni vyrazili na různá místa po celém okolí. Každá třída si totiž zvolila svůj vlastní program. Pojďte se společně s námi podívat na pár míst, která naši žáci navštívili.

3. C vyrazila na pizzu do Pržna.

8. B se rozhodla pro túru na Ondřejník.

6. A čekal program na Čeladné.

7. D si vyrazila na bowling do Lhotky.

„Už tam budem?“

Asi každý z nás alespoň jednou viděl nějakou televizní soutěž a určitě jsme si tehdy všichni říkali: „Jak to, že tohle nevěděli?“ nebo třeba: „Tak to bych určitě zvládl/a lépe!“ Jakožto zástupci naší školy jsme si „na vlastní kůži“ vyzkoušeli, jaké ve skutečnosti je stát před kamerou i celým štábem a snažit se podat co možná nejlepší výkon. Každopádně se celkem změnil náš pohled na tyto soutěže obecně, protože když se řekne „Akce!“ je najednou vše úplně jinak než předtím doma u televize. Tuto pro mě určitě jedinečnou možnost jsem měl v úterý 8. června společně s žákyněmi Hana Berákovou, Zuzanou Dudkovou, Markétou Hlostovou, Denisou Krupovou, Marii Muroňovou, Ester Smejovou, Agátou Němcovou a Valérii Vévodovou a žákem Jonasem Loyem. Jako doprovod a morální podpora s námi navíc jeli 2 učitelé z naší školy – Kateřina Erbanová z 1. stupně a Daniel Strangfeld z 2. stupně.

Celý den pro nás začal poměrně brzo. Po 6. hodině nám totiž odjížděl vlak, kterým jsme se dopravili na natáčení do *Světa techniky* v Ostravě. Tam jsme se rozdělili do 2 týmů – červeného *Neonu* s kapitánem Jonasem a modrého *Kryptonu*, jehož kapitánem jsem byl já. Během dne si prověřili naše znalosti z mnoha školních předmětů. Hlavně tedy z dějepisu, zeměpisu, chemie a přírodopisu. Vyzkoušeli ale i naši zdatnost v pohybových aktivitách a trochu také konstrukční dovednosti (sestavovali jsme jeden létající „modýlek“ :D). Během natáčení byl samozřejmě prostor na odpočinek – měli pro nás i docela chutný oběd. Asi budu mluvit za nás za všechny, když poznamenám, že tento zábavný den utekl jako voda. Samotná soutěž byla hodně napínavá až do konce… A více už neprozradím. :) Jak soutěž vypadala a jak to pak celé dopadlo, můžete zjistit v září, kdy budou náš díl vysílat na ČT:D.

Ondřej Cieplý, 9. B

Fotoreportáž ze sportovního kurzu

Tak to našim deváťákům vyšlo! Ve dnech 17. 6. - 19. 6. 2021 vyrazili s panem ředitelem, učiteli tělesné výchovy a se svými třídními učiteli na dlouho očekávaný sportovní kurz. Tato akce patří na naší škole k nejoblíbenějším a také k nejpodařenějším, a tak jsme si všichni přáli, aby se sportovní kurz uskutečnil i letos. A ono se to povedlo! Kurz probíhal v krásném prostředí obce Bílá v Beskydech a v jejím přilehlém okolí. A co všechno na naše deváťáky čekalo? Žáci si například vyzkoušeli plavbu na člunech nebo v kánoích ve vodní nádrži Čurábka. Další den museli zase splnit úkoly nezapomenutelného otce Fury v podání pana ředitele a získat klíče od pevnosti Boyard! Večer na naše deváťáky čekala diskotéka nebo posezení u táborového ohně za zvuků kytary. Program byl připraven skutečně pestře. Myslím si, že na sportovní kurz jeho účastníci jen tak nezapomenou! :)

Duel: Jak dobře se vzájemně znají paní učitelky Doležalová a Bliek?

Pravděpodobně víte, že paní učitelka Doležalová a paní učitelka Bliek jsou jednovaječnými dvojčaty. Naše redakce si připravila několik otázek, kterými chtěla prověřit, jak se sestry znají a také co na sebe všechno prozradí.
Paní učitelky s „testem“ souhlasily a s našimi redaktory se spojily on-line. Jedna z mnoha věcí, jež mají společnou, je obrovský smysl pro humor. Při rozhovoru jsme si tak užili spoustu legrace! A jak paní učitelky v duelu dopadly? Začtěte se do následujících řádků a uvidíte sami!

Víte, jaké je nejoblíbenější jídlo Vaší sestry?
P. uč. Doležalová: Moni jí hodně sladké. Ani nevím, co je jejím nejoblíbenějším jídlem, každopádně to, co vařím já, jí nechutná.
P. uč. Bliek: Nevím, co je její nejoblíbenější, ale neustále doma jedí kuře, které je na zelí a na fazolkách, k tomu restované brambory. Nevím, jestli to je její oblíbené, ale vím, že to jediné umí vařit. :D
Kterou květinu má Vaše sestra nejraději?
P. uč. Doležalová: Růži.
P. uč. Bliek: Gábinka také růži.
A co oblíbený film?
P. uč. Doležalová: Moni má ráda všeobecně filmy. V současnosti se dívá hlavně na romantické a naivní. U těch si prý nejvíce odpočine.
P. uč. Bliek: Gábinka je podle mě úplný filmový amatér. Často se mě ptá, na co jsem se dívala, a chce po mně tipy. Myslím si ale, že její oblíbený film by mohl být *Revenant* s Dicapriem.
Kdo byl (nebo je) herecká láska Vaší sestry?
P. uč. Doležalová: Tipla bych Jacka Nicholsona.
P. uč. Bliek: Já si myslím, že Gábinka zbožňuje Dicapria, protože jí připomíná mého syna. :D
P. uč. Doležalová: To není pravda. Já zbožňuji Anthonyho Hopkinse.
A co hudební styl? Jaký posloucháte?
P. uč. Doležalová: Líbezný, klidný pop, např. Jamese Blunta. Myslím si ale, že Monika není úplně vyhraněná a poslouchala by jen jeden typ hudby.
P. uč. Bliek: Gabka dokáže poslouchat všechno. Když její syn hraje klasiku, vydrží ho poslouchat celý den, potom ale nadává. Klasika jí tedy nevadí. Potom má ráda 80. a 90. léta. Řekla bych, že jejím oblíbencem je Elton John.

Čím jste chtěly být, když jste byly dětmi?

P. uč. Doležalová: To asi ani nevím. Monička říkala: „Já půjdu tam, kde půjdeš ty, protože vím, že ty vždy všechno připravíš.“

P. uč. Bliek: Gábinka se hlásila na medicínu – na zubní lékařku. Když byla na přijímacím pohovoru, byla velmi štíhlá, poloviční, než je teď. Oni se na ni podívali a řekli: „Ukažte ruce.“ Pak se jí zeptali: „A tím chcete jako trhat zuby?“

Vím tedy, že chtěla být zubní lékařkou a druhá alternativa byla pedagogika.

Jaký předmět byl ve škole Vaším nejoblíbenějším a tím nejméně oblíbeným?

P. uč. Doležalová: Historie, literatura – to také vystudovala na filosofické fakultě. V tom se celkem našla. Monča má také cit pro umění. Já na to nemám oko. Ona si všímá detailů, které já vůbec nevnímám. Monča příliš nemusela matematiku, fyziku nebo chemii.

P. uč. Bliek: Já nevím, jestli měla Gábinka oblíbený předmět. Jí nedělaly problém ani exaktní vědy, ani humanitní. Jednoznačně nemohla říci, že má něco oblíbeného nebo neoblíbeného. Gabka měla vždy samé jedničky. Myslím ale, že neměla ráda brannou výchovu.

Měly jste ve škole nějaký průšvih?

P. uč. Doležalová: Já si nevybavuji, že by byl nějaký příliš velký průšvih, to asi ne.

P. uč. Bliek: Měly jsme trošku strach, když byla revoluce. Šly jsme totiž do maturitního ročníku a té revoluce jsme se účastnily. Cinkaly jsme klíči, a tak jsme se bály, že nás nepustí k maturitní zkoušce. Nikdo v té době pořádně nevěděl, jak se to všechno nakonec vyvrbí. Tak to jsme měly nahnáno.

Do které bradavické koleje by podle Vás byla Vaše sestra zařazena?

P. uč. Doležalová: Monika by patřila do Nebelvíru, je totiž férová a nepodrazí tě.

P. uč. Bliek: Gábinka do Mrzimoru. Je trpělivá a dříč.

Redakce TAMTAMU, ilustrace: Gabriela Mertová, 8. A

Anketa mezi letošními prvňáčky a deváťáky

Před pár dny se redakce TAMTAMU rozhodla udělat anketu mezi našimi nejmladšími a nejstaršími dětmi. Redaktoři jim položili 5 otázek. Ptali se na otázky týkající se školy, ale zajímala je i další témata.
Jak prvňáčci a deváťáci odpovídali si můžete přečíst na následující dvojstraně. :)

Položené otázky

1. **Čím chceš být, až budeš dospělý/á?**
2. **Máš nějaké přání?**
3. **Bylo to lepší ve školce, nebo je to lepší ve škole?**
4. **Co se ti na této škole líbí nejvíce?**
5. **Co bys na této škole změnil?**

Aneta Otawová, 1. A

1. učitelkou
2. mít doma koně
3. ve školce
4. hodná paní učitelka
5. nic

Agnes Malářová, 9. A

1. lékařkou
2. ne
3. ve škole
4. příjemní učitelé
5. způsob výuky

Tobiáš Přibyla, 1. A

1. archeologem
2. vidět aspoň jednou ninju
3. ve školce
4. oběd
5. družinu (byli bychom jenom venku)

Karolína Bílková, 9. A

1. učitelka
2. ne
3. ve škole
4. dobrý kolektiv (spolužáci)
5. nic

Beata Běloňová, 1. A

1. starat se o koně
2. mít doma koně
3. ve školce
4. hodní spolužáci
5. nic

Jiří Eliáš, 9. C

1. hokejista
2. mít hodně peněz
3. ve školce
4. barva
5. Chtěl bych mít méně učebních hodin.

Samuel Juřica, 1. B

1. kosmonaut
2. sestřičku
3. Je to 50/50.
4. holky
5. Zrušil bych roušky v družině.

Denisa Krupová, 9. D

1. učitelka
2. světový mír
3. ve školce
4. fajn učitelé
5. záchody

Agáta Veselková, 1. B

1. paní učitelka
2. vidět jednorožce
3. ve škole
4. kamarádky
5. nic

Jana Moravcová, 9. D

1. Nemám představu.
2. Aby nebyly ve světě války.
3. ve školce
4. kamarádi
5. záchody

Alžběta Eliášová, 1. C

1. pracovat v útulku
2. ne
3. ve škole
4. paní učitelka
5. nic

Karolína Juríková, 9. D

1. podnikatelkou
2. cestovat
3. ve škole
4. hezcí žáci
5. více zajímavých výukových programů

Ze slohových prací žáků pátých tříd

Příběh nástěnného obrazu

Jsem obraz namalovaný Martinem Horákem, který si přezdívá Andy Saas. Jsem abstraktní obraz a každému připomínám něco jiného. Visel jsem spoustě míst, např. na výstavě v Ostravě, kde si mě nikdo nekoupil. Dále jsem visel v bytě nedaleko obchodního centra Nová Karolina. Po výstavě se autor rozhodl, že mě ořízne, protože se mu zdálo, že bych vypadal lépe. Tři roky jsem strávil ve skladu spolu s dalšími obrazy. Dlouho se na mě prášilo a byl jsem z toho dost mrzutý. Po třech dlouhých letech přišel do skladu autor se svou přítelkyní Vlaďkou, které jsem se hned zalíbil, a odnesli si mě do bytu ve Frýdlantu nad Ostravicí. Teď už dva roky visím v jejich obýváku a moc se mi tu líbí.

Viktorie Březinová, 5. A

Výroba náramků z minerálů

Lidé od pradávna těží minerály a nerosty ze země a moře, následně je opracují a vznikne z nich krásná kulatá perlička, jako jsem já. Než se stanu šperkem, čeká mého výrobce ještě dlouhá cesta. Na začátku si autor šperku musí připravit návrh ve své mysli. „Mám nápad, vyrobím náramek a náušnice v kombinaci modré barvy a lávových kamenů," vykřikla moje výrobkyně. Teď musí začít postupně navlékat na gumičku jednotlivé modře tónované perličky. S geometrickou přesností mezi ně vkládá kamínky z lávy. Už cítím, jak mě navléká mezi mé ostatní kamarády. „To je nádhera, povedlo se mi to!" pochvalovala si autorka nové kolekce.

Nela Němcová, 5. A

Dřevěný meč

Nejprve jsem byl malé semeno, které mělo štěstí, že se ujalo v půdě vhodné pro život. Když jsem rostl, díval jsem se na květy a motýlky. Měl jsem rád prudký déšť. Jen díky dešťům jsem se stal velkým stromkem. Pak přišli lidé, kteří mne porazili, a mé části byly odvezeny do dílny. Jedné mé části se ujala mladá žena. Z té části pak vyřezala meč, který darovala svému synovi. Když mladá žena přijela domů, seběhl dolů chlapec a pozdravil ji. Na to se zeptal, jestli já jsem jeho. Když žena řekla, že ano, zaradoval se a odnesl si mě do pokoje. Chlapec si se mnou užil spoustu legrace. V jeho pokoji jsem našel mnoho kamarádů. Pokaždé, když přijde ze školy, hraje si se mnou jako s prvním. Dodnes jsem v jeho pokoji a jsem jeho oblíbená hračka.

David Rod, 5. A

Rozhovor s evolučním biologem Pavlem Tomančákem

Evoluční biolog Pavel Tomančák, Ph.D, je jedním z nejuznávanějších českých vědců patřící mezi špičky ve svém oboru. Pavel Tomančák vystudoval v Brně Masarykovu univerzitu, konkrétně genetiku a molekulární biologii. Doktorské studium absolvoval v německém Heidelbergu, kde získal titul Ph.D, poté 5 let působil jako vědecký pracovník v Kalifornii na univerzitě v Berkeley. Od roku 2005 vede vědeckou skupinu v Max-Plancově institutu v Drážďanech, což je renomované vědecké pracoviště. V současnosti stojí v čele brněnského Středoevropského technologického institutu jménem CEITEC.

Pavel Tomančák též navštěvoval naši základní školu a následně frýdlantské gymnázium. V březnu přijal pozvání na videokonferenci, a tak jsme se spojili prostřednictvím Google Meet. Přinášíme vám alespoň část z hodinového rozhovoru s nesmírně zajímavým frýdlantským rodákem.

Zajímala Vás věda odmalička?

Neřekl bych, že přímo věda. Za mlada jsem hodně četl science fiction. Z tohoto pohledu mě věda zajímala řekněme na úrovni fantazie. Vždy mě také zajímaly velké otázky, třeba jak je starý vesmír, proč vyhynuli dinosauři nebo jak vznikl život, tedy otázky, které zajímají ne úplně každého, ale mě ano. Potom jsem si říkal, čemu bych se tedy mohl věnovat. Jediný způsob, jak být pořád blízko takovým velkým otázkám, je dělat vědu. Takto jsem se k tomu dostal – přes velké otázky, které mě nějakým způsobem inspirovaly.

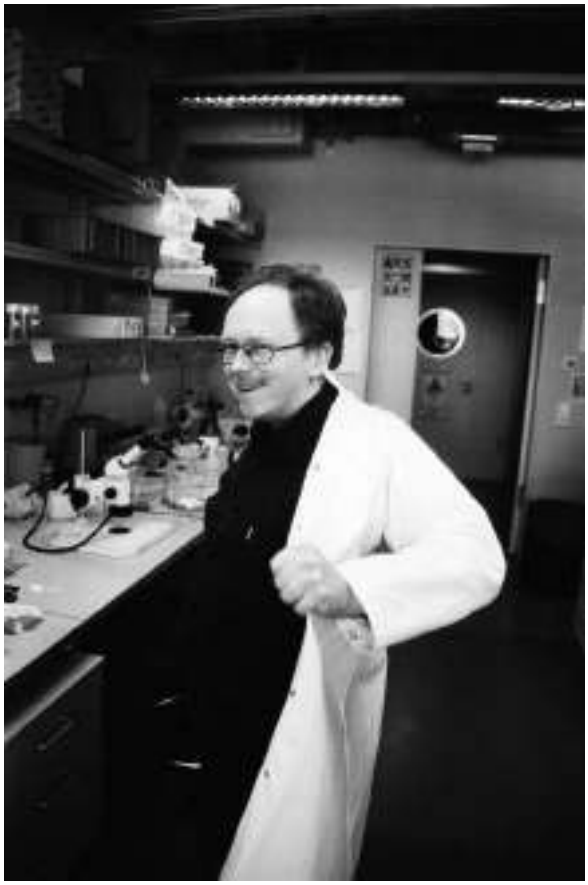

V kolika letech jste začal projevovat zájem o biologii? A konkrétně pak o evoluční biologii?
Prošel jsem různými fázemi. Ze začátku mě zajímala astronomie. Potom se objevily počítače, a tak jsem se vrhnul na programování. K biologii jsem se dostal na gymnáziu - zúčastnil jsem se biologické olympiády. Tu jsem na národní úrovni skoro vyhrál. Myslím, že jsem byl 7. To mě nakoplo. Začal jsem se o biologii zajímat mnohem, mnohem více a zůstal jsem u toho.

Co považujete za Váš největší vědecký úspěch?
Teď to řeknu možná trošku obecněji. Na začátku jsem mluvil o velkých otázkách. Ve vědě je velmi důležité se naučit, jaká otázka je skutečně velká a zajímavá, na kterou se dá odpovědět, a když se na ni odpoví, bude to mít velký význam. Myslím si, že toto se naučit je největší úspěch pro každého vědce, pro mě taky. Za tu dobu jsem se naučil rozpoznat, jakou otázku si mám položit, aby to nebylo něco tak specializovaného, že to nikoho nebude zajímat nebo aby to bylo něco takového, že se na to odpovědět nedá, protože je to nereálné.
Příkladem takové otázky, kterou jsem si položil, která je myslím si důležitá a dá se se přiblížit laikovi, je otázka evoluce embryonálního vývoje. Když si vedle sebe postavíte embryo člověka a například embryo kočky, pak v určité fázi vývoje nebudete schopni říct, co je co. Ani odborník, který se tím zabývá a podívá se na to pouhým okem, bez nějakých mikroskopů nebo že by to něčím obarvil, nepozná, z čeho vznikne kočka a z čeho vznikne člověk. To je velice zajímavá otázka z hlediska evoluce embryonálního vývoje, protože v jedné fázi embryo kočky a embryo člověka vypadá stejně. A proč jsou si ta embrya uprostřed embryonálního vývoje tak hrozně podobná, to je docela záhada. My jsme do toho na molekulární úrovni vnesli vhled. Když se mě tedy zeptáte, co byl můj největší vědecký úspěch, tak asi tady tento. Také vyšel na titulní stránce vědeckého časopisu *Nature*. Nyní tuto otázku studuje hodně lidí a také na tom pracuje, což je pro vědce velká věc, když na jeho objevy někdo navazuje.

Jaký je podle Vás nejdůležitější objev v molekulární biologii za posledních 5 let?
To je skvělá otázka! Největším objevem jsou tzv. *molekulární nůžky*, říká se tomu taky *CRISPR*. To je věc, kterou bakterie používají, aby se chránily proti virům. Viry napadají nejenom naše buňky, ale taky bakterie. Bakterie na to mají takový systém - virus prostě rozstříhají na kusy. Tento systém se dá z bakterií vyndat a přenést do jakékoliv buňky, třeba do savčí, do naší buňky. Jakákoliv buňka se dá naprogramovat tak, aby štípala genetickou informaci v určitém specifickém místě. Tím se dají dělat důležité manipulace genetické manipulace. Můžeme například opravit genetickou mutaci, která způsobuje nějakou nemoc.

A proč je to velký objev? Proč to zmiňuji? Minulý rok za to byla udělena Nobelova cena dvěma vědkyním – Francouzce Emmanuelle Charpentierové a Američance Jennifer Doudnaové. V dané době pracoval v laboratoři u Jennifer Doudnaové v Kalifornii český vědec Martin Jínek. Svýma rukama experimentálně udělal tu práci, za kterou Jennifer Doudnaová jako vedoucí výzkumného týmu dostala Nobelovu cenu. V podstatě byl krok od Nobelovy ceny, což je pro vědce ta největší pocta, jakou může získat.

Kdyby vám někdo v minulosti řekl, že budete ředitelem brněnského Středoevropského technologického institutu CEITEC a jeden z nejuznávanějších českých vědců, jaká by byla vaše reakce? Co byste na to řekl?
Asi bych řekl, že se zbláznil. To jsem v žádném případě nečekal. Když se na to podívám z pohledu, kdy jsem studoval ve Frýdlantě na základní škole nebo na gymnáziu, tak by mě to opravdu nenapadlo. Zase na druhé straně, měl jsem tu ambici a o tom to trošku je. Neměl jsem ale příliš velké sebevědomí. Říkal jsem si, že by bylo hezké prosadit se ve světové vědě, ale myslím si, že jsem nepředpokládal, že se to do určité míry povede. Ambice je důležitá, ale každý je jinak nastavený. Já jsem stoprocentní sebevědomí, že to tak dopadne, rozhodně neměl.

Jak zvládáte práci v této obtížné době? Změnila se?
Je to jiné. Hodně jsem cestoval. Bylo běžné, že jsem měl za rok dvacet výjezdů po celém světě. Loni jsem byl na začátku roku před covidem v Anglii, jednou se mi podařilo dostat do Dánska, to je všechno. V tomto směru se změnilo hodně. Mnoho času strávím tím, že sedím doma v křesle před knihovnou a koukám do počítače na Zoom. To dělám v podstatě 8 hodin denně. Leze mi to na nervy, ale co se dá dělat.

Jak vzpomínáte na základní školu T. G. Masaryka?
To už je teda dávno. Vzpomínám určitě v dobrém. Byla trošku jiná doba. Potom jsem tady chodil i na gymnázium. Vypadalo to trošku jinak, než to vypadá teď. Velký dojem na mě udělalo sportovní centrum. To jsme teda neměli. Nebyl jsem uvnitř, ale zvenku vypadá dobře. Ještě byste tam měli postavit bazén. :)

Jaký byl váš nejoblíbenější předmět na ZŠ a jaký naopak nejméně oblíbený?
Začnu nejméně oblíbeným. Přestože jsem z muzikantské rodiny, jsem v tomto směru nepovedený syn. Hudební výchova, to nebylo úplně moje. To mě teda nebavilo. Ne, že bych vůbec neuměl zpívat, mně to ale přišlo dost o ničem. Potom ještě, to vy už asi nemáte, pracovky. My jsme dokonce chodili na zahradu něco okopávat. To taky nebylo moje. Ono se to střídalo s dílnami. Řemeslo ještě šlo, ale okopávání brambor mě fakt nebavilo.
Nejoblíbenější – to je těžké, musím říct, že biologie to nebyla. Ono se to odvíjelo trošku od učitelů.

Chybí Vám studentská léta?
Tak mně chybí možná trošku vysoká škola. Tam bylo dobře. Měli jsme v Brně skvělou partu. Často jsme hráli *Dračí doupě,* taky jsme hodně pařili. Vy tomu říkáte dnes asi jinak. Na to rád vzpomínám.

Kdybyste nyní potkal své dětské já, co byste mu řekl?
Kdyby to tak bylo možné. Asi bych mu řekl: „Prosím tě, více si věř!“ To je možná ten největší problém, když si člověk v tomto věku tak úplně nevěří. To by mi možná pomohlo.

S tím souvisí další otázka – máte nějaký sen? A plánujete si jej splnit?
Pěkná otázka. Cíle určitě mám. Myslím si, že to, co teď dělám na CEITECu je krok k nějakému takovému cíli. Hodně jsem se zaměřoval na svou vědu, na to, abych se ve vědeckém světě prosadil. Nyní bych chtěl nějakým způsobem ten dosah rozšířit za hranice své laboratoře a snad vybudovat něco většího. Třeba se mi CEITEC podaří rozvinout na instituci, která bude mít význam v evropském, nebo i světovém měřítku.
Sen mám také. Ten je poměrně nedávný. Chtěl bych někdy dokončit triatlon. To je u mě dost těžké. Jsem totiž poměrně tělesně postižený člověk. V poslední době jsem se ale naučil velmi dobře plavat a také jezdit na kole. Teď už jenom zbývá běh. To je tedy můj sen – dokončit triatlon. Uvidíme, třeba se to povede.

Chcete se někdy trvale vrátit do České republiky?

Já myslím, že to ani není třeba, protože Drážďany jsou od České republiky asi 60 km. Hranice tam žádné nejsou, teda až na dnešní dobu. Necítím se, že jsem nějak mimo Českou republiku. Ta práce na CEITECu je určitě krokem k návratu do české vědy. Chci nějakým způsobem pomoct české vědě, přinést zkušenosti, které jsem získal za ty roky v zahraničí. Berte to tak, že jsme všichni Evropani. Je jedno, kde člověk žije. Hranice jsou podle mě užitečné jenom kvůli fotbalu, abychom měli komu fandit, ale jinak je to o ničem.

Chtěl byste něco vzkázat žákům naší základní školy?

Vraťme se na začátek. Možná to bude znít jako klišé. Najděte si občas čas něco si přečíst nebo se zamyslet nad těmi velkými otázkami. Když děláme přijímací pohovor se studenty, kteří mají za sebou již vysokou školu, často se jich zeptám: Jak je starý vesmír? A někteří nemají vůbec představu. Ono je to potom těžké, protože když studují evoluci, asi by měli vědět, že planeta Země je stará. Bavíme o 4,5 bilionech let, život je tu 3, 5 bilionu let. Někdo to prostě řekne hned, protože když byl ve vašem věku, občas otevřel nějaký časopis, kde se tyto věci řeší nebo si poslechl nějaký podcast. Určitý čas bych tomu tedy věnoval, našel bych si nějakou zajímavou velkou otázku a něco si o tom přečetl. Myslím, že to jsou fakt důležité věci. Toto bych tedy vzkázal.

Děkujeme za velmi příjemný rozhovor!

Redakce TAMTAMU, fotografie: Veronika Glogrová

Feminismus

Většina lidí si pod daným pojmem představí pouze prosazování práv žen. Ale jedná se opravdu jen o toto? Co vlastně feminismus je? Právě to se vám v následujícím článku pokusíme vysvětlit.

Feminismus je označení pro soubor různých ideologií a politických nebo sociálních hnutí. Ta se snaží dosáhnout rovnosti mezi muži a ženami. Feminismus se též snaží zbořit genderové stereotypy, kterých je v naší společnosti spousta a pronásledují nás už odmalička. Takovým stereotypem je například tvrzení, že růžová barva je pouze pro dívky a modrá pro chlapce nebo že děvče by mělo nosit šaty a chlapec kalhoty. Pod pojmem feminismus si také řada lidí představí ženu bojující proti muži, ale jak vyplývá z předchozích řádků, feminismus je prospěšný i pro muže, protože právě boření genderových stereotypů může být přínosné i pro ně.

Dalším důležitým aspektem feminismu je upozorňování na problematiku ženských práv. Jak je možné, že žena, jež dělá stejnou práci jako muž, za ni může dostat méně zaplaceno? Proč stále v některých zemích ženy nesmí k volbám či nemají právo na vzdělání? Feminismus se také snaží podpořit tzv. legální reprodukční práva, díky nimž se mohou ženy svobodně rozhodnout, zda chtějí používat antikoncepci nebo z nějakého důvodu podstoupit interupci. Je důležité si uvědomit, že ne v každé zemi je totiž tato volba ženám umožněna.

Historie hnutí

Feminismus můžeme rozdělit na 3 vlny. 1. vlna trvala od 19. století do počátku 20. století a zabývala se hlavně ženským volebním právem. Významným hnutím 1. vlny byly *sufražetky*, které působily ve Velké Británii a usilovaly právě o prosazení volebního práva pro ženy.

V 60. a 70. letech proběhla 2. vlna. Ta se již zaměřovala na více problematik. V dané vlně se feministky zabývaly otázkami, jež se týkaly podoby manželství, sexuality, rodiny, dále se věnovaly pracovnímu uplatnění, reprodukčnímu právu nebo všeobecné rovnosti. Ženy se v této době již prosazovaly na vyšších pracovních pozicích, mohly také pracovat v armádě, sportu či médiích. Problémem však bylo, že se vše směřovalo hlavně na bíle ženy. To se změnilo během 3. vlny. Jedním ze znaků je zohledňování různosti žen, například na základě věku nebo právě etnicity. 3. vlna trvá od 90. let 20. století až doposud.

Významné feministky a feministé

Mezi velmi významná jména patří britská spisovatelka Mary Wollstonecraftová (1759–1797), která napsala *Obrana práv žen* a je považována za zakladatelku feministické filozofie. Mezi novodobé feministky a feministy patří například zpěvák Harry Styles nebo herečka Emma Watson.

Emma Chromíková, Hana Ningerová, 8. C

Historie Dne Země

Každý rok v souvislosti s Dnem Země na naší škole probíhají různé akce spojené s oslavou daného dne. Kvůli přetrvávající pandemii se však letos žádné větší akce nebo besedy nekonaly. Pojďme si proto alespoň připomenout historii tohoto významného dne.

Všechno to začalo v roce 1969, kdy si lidé v Americe začali uvědomovat, že mají na planetu velmi špatný vliv. Díky tomu mírový aktivista John McConnell navrhl na konferenci UNESCO, aby se Zemi věnoval 1 den v roce, v němž se bude upozorňovat na příčiny znečištění a ničení životního prostředí.

Původní návrh data Dne Země byl 21. březen, tedy na příchod jara.

O měsíc později navrhl americký senátor Gaylord Nelson, aby se 22. dubna pořádala celonárodní environmentální vzdělávací akce. Ta se poprvé konala v roce 1970 ve Spojených státech amerických. Gaylord Nelson věděl, že vláda jeho samotného neposlechne, proto se inspiroval aktivisty vymezujícími se proti válce ve Vietnamu, již protestovali proti dané válce ve velkém počtu. A tak zapojil také lid. Dohromady se shromáždilo až 20 milionů demonstrujících za lepší životní prostředí. V tuto dobu také vznikl oficiální název, tedy Den Země.

V roce 1990 se tento den stal mezinárodním svátkem a slaví se celosvětově. V současnosti si jej připomíná více než miliarda lidí ve 193 státech světa. Stal se tak největším sekulárním svátkem a největší organizovanou aktivitou v historii planety.

Alžběta Březinová, 8.A

Billie Eilish

Billie Eilish, rodným jménem Billie Eilish Pirate Baird O´Connell, se narodila 18. prosince 2001 v Los Angeles. Eilish pochází z umělecky zaměřené rodiny. Oba její rodiče se pohybují ve světě showbyznysu. Otec i matka se věnují dabingu a herectví. Má staršího bratra Finnea O´Connella, který je zpěvákem skupiny *The Slightlys* a také píše písně pro Billie. Zpěvačka začala psát vlastní písně již v 11 letech. Kromě hudby se od brzkého věku věnuje také tanci.

Důležitým zlomem v kariéře Billie byl rok 2015. Zmiňovaný bratr Finneas napsal pro svou skupinu song s názvem *Ocean Eyes*. Nakonec se ale rozhodl, že by bylo lepší, kdyby song nazpívala jeho sestra. Ve velmi krátké době (doslova přes noc) se píseň stala velkou senzací.

Kromě zpěvu se Billie věnuje modelingu. V roce 2019 se objevila v reklamní kampani módní společnosti *Calvin Klein*.

Umělkyni jste mohli vidět také u nás v České republice. 20. srpna 2019 totiž měla koncert v pražské 02 aréně v rámci svého světového turné. Na koncert se přišlo podívat 15 000 lidí.

Zajímavosti

Billie Eilish údajně trpí Touretteovým syndromem. Jde o vrozené neuropsychiatrické onemocnění projevující se pohybovými a zvukovými tiky. Také uvádí, že v minulosti trpěla depresemi.

Tereza Strnadlová, 8. B

Manga

Mangy jsou knížky nakreslené na styl komiksu. Od klasických komiksů se liší tím, že se čtou z druhé strany, tedy zprava doleva. Pro tyto kresby jsou typické velké oči nebo špičatý a malý nos. Postavy také mívají výrazné účesy. Knihy původně pocházejí z Japonska a první projevy můžeme vysledovat už v 11.-13. století. Častěji se ale uvádí, že vznikly až po 2. světové válce. Mangy jsou v zemi svého vzniku velmi populární. Čtou je nejen děti, ale i dospělí. Z Japonska se rozšířily do celého světa. U nás v knihkupectví můžete vidět jedny z nejznámějších, například:

Naruto,
Attack on Titan,
My Hero Academia
nebo *Tokyo Ghoul.*

Autor mangy se označuje jako mangaka. Na manze se ale většinou podílí autorů více. Jeden z nejslavnějších se jmenuje Eiichiro Oda. Tento autor napsal *One Piece*.
Mangy se nekreslí jen v Japonsku. Vznikají i v Číně, Severní a Jižní Koreji (těmto komiksům se pak říká manhwa) nebo v USA. V České republice se též objevují autoři, již styl mangy napodobují. Filmová podoba mangy se označuje jako anime, Další zajímavostí je, že mangy většinou vycházejí v černobílé formě.

Attack on Titan

S oficiálním názvem *Šingeki no kjodžin* je *Attack on Titan* momentálně 1 z nejznámějších mang na světě. Autorem je Hajime Isayama. Tato manga byla také převedena do anime. Měla by mít 4 série. Na poslední sérii se však ještě čeká. Příběh vypráví o mladém chlapci a jeho kamarádech, již se po velkém útoku titánů chtějí stát „skauty“, kteří prozkoumávají okolí a zabíjí právě titány. Snaží se zjistit, co jsou obři vůbec zač. Při jednom boji se však vše obrátí „naruby“.

Rozhovor se začínajícím mangakem

Přináším vám také rozhovor se začínajícím mangakem, kterému jsem položila pár otázek.

Jak dlouho Ti trvá nakreslit stránku mangy?
Kolem 2 hodin, je to celkem těžké, plus psaní příběhu taky chvíli trvá.

Máš napsán nějaký scénář předem?
Jak kdy. Když mám náladu psát, tak si ho předepíši. Většinou ale kreslím a zároveň vymýšlím příběh.

Kolik máš rozpracovaných knih? Plánuješ se tomu věnovat nadále?
Mám rozpracované 2 knihy. A zatím mě to baví, takže rozhodně přestávat nehodlám.

Kolik let se již manze věnuješ?
Asi už to budou 3 roky. Zamiloval jsem si anime, pak jsem se dostal k mangám. Natolik mě to naplňovalo, že jsem se rozhodl tvořit i vlastní.

Kde ses s mangou seznámil?
Vždy si dělali legraci z lidí, kteří se dívají na anime, a já nikdy nevěděl, co to vlastně anime je. Tak jsem se začal dívat, a jak jsem již zmínil, zamiloval jsem si to.

Máš nějakého oblíbeného mangaku nebo oblíbenou mangu?
Mezi moje oblíbené patří *Attack on Titan*, ale například také *The Promised Neverland* není k zahození.

Gabriela Mertová, 8. A

Psí sporty

Agility

Agility může dělat úplně každý s jakýmkoliv psem. Někteří psi se samozřejmě na tento sport hodí více než jiní, například border kolie, sheltie, australský ovčák či chrt. Cílem je, aby pán se svým psem překonal trať s překážkami ve správném pořadí, bez chyb a v co nejlepším čase. Je to pro psy jedna z nejpřirozenějších aktivit - pes společně se svým pánem (smečka) spolupracuje při překonávání překážek v honbě za kořistí. Kořistí je pamlsek či hračka a pochvala na konci každého parkuru. Tento sport velmi prospívá fyzické kondici psa i psovoda, také upevňuje vztahy mezi psem a pánem. U malých plemen můžete s agility začít již ve věku mezi 8-9 měsíci, u velkých ve 12 měsících.

Canicross

Canicross mohou dělat všichni psi, ale spíše se hodí pro větší nebo střední plemena. Je to druh terénního sportu se psem, kdy je jeden pes (může i více) napojen lanem na běžce. Vůdce (běžec) dává při běhu slovní povely. Když se podaří psa správně motivovat a vycvičit, nebude se na vodítku kolem vás jen ochomýtat, ale při canicrossu bude takzvaně tahat. Se psem se stáváte synchronizovaný tým, zlepšíte si fyzičku a skvěle se pobavíte. Canicross můžete začít dělat od 1 roku psa.

Dogdancing

Tanec se psem je sport, který spočívá v tom, že pes pod vedením psovoda provede sérii cviků s doprovodem hudby. U tance je povolena celá škála pohybů, například otočky, chůze u nohy, slalom mezi nohama nebo couvaní. K dogdancingu můžete mít nějaké rekvizity, záleží na vás. Na tento sport se hodí všechna plemena. Začít můžete už od štěněte. S vaším psem se sblížíte a také se náramně pobavíte.

Dogfrisbee

Dogfrisbee je sport, jejž hrají psi. Psovod vyhodí disk a pes ho musí (nejlépe ve vzduchu) chytit. Se psem se mohou provádět i triky. Na tento sport se hodí psi s loveckým pudem. Dogfriesbee mohou dělat psi jakékoliv velikosti. Se psem můžete začít už od štěňátka. Nejdříve ho začnete seznamovat s diskem a učit ho úchop, postupně zkoušíte házet nízké i krátké hody. Spolu jste synchronizovaný tým a skvěle si to užijete.

Eva Grossmannová, Stella Morkesová, 8. C

Videa s největším počtem zhlédnutí

Zajímá vás, jaká jsou videa s největším počtem zhlédnutí na *YouTube*? V následujícím článku se to dozvíte!

5. místo

Na 5. místě je video ***Johny Johny Yes Papa*** z roku 2016, které má přes 5,3 mld. zhlédnutí. Hudební video vydal *YouTubový kanál LooLoo Kids*, určený především dětskému publiku.

4. místo

Na 4. místě skončil videoklip ***See you again*** z roku 2015. Má přes 5,1 mld. zhlédnutí. V hudebním videoklipu vystupují zpěváci Wiz Khalifa a Charlie Puth.

3. místo

Na 3. místě se umístila píseň ***Shape of You.*** Tento hit vydal roku 2017 známý interpret Ed Sheeran. Videoklip má přes 5,3 mld. zhlédnutí.

2. místo

Píseň ***Despacito*** už určitě většina z vás zná. Má přes 7,3 mld. zhlédnutí. Roku 2017 ji vydal Luis Fonsi a Daddy Yankee. Jelikož byla píseň tak populární, že ji hráli skoro všude, řadu lidí rychle omrzela a vzniklo díky tomu mnoho parodií. Například česká *Despacito parodie* je od influencera Kovyho.

1. místo

Na 1. místě se umístilo hudební video z roku 2016 ***Baby Shark Dance*** video má neskutečných 8,5 mld. zhlédnutí. Je to také nejpopulárnější video světa. Na *YouTub*e ji vydal kanál *Pinkfong! Kids' Songs and Stories*. Obsah videí je určen hlavně pro děti.

Ela Pepe, 8. A

Jsi pravý „gamer“?

Prověř si v následujícím kvízu své znalosti z herního prostředí. Budeš vědět odpovědi na všechny otázky? Otestuj si své znalosti PC her v našem testu. Na konci také najdeš správné hodnocení a následně vyhodnocení.

1. Pro kterou z následujících her se používá zkratka Lolko?
a) League of Lions
b) Lamp of Persia
c) League of Legends
d) Lazy ope lie

2. **Která společnost stojí za hrami Counter strike nebo Half-Life?**
a) EA
b) Rockstar Games
c) Valve
d) Epic Games

3. **Která z následujících her se řadí do žánru RPG?**
a) Among us
b) Fall Guys
c) DOOM
d) Kingdom Come: Deliverance

4. **Poznáš české hry? (v této otázce je více správných možností)**
a) Mafia: The City of Lost Heaven
b) Zaklínač
c) Vietcong
d) The Legend of Zelda

5. Ve kterém roce vyšla hra Mafia 2?
a) 2002
b) 2016
c) 2020
d) 2010

6. Která hra je nejprodávanější na celém světě?
a) GTA 5
b) Resident Evil Village
c) Minecraft
d) The Legend of Zelda: Breath of the Wild

7. Ze které země pochází herní studio Wargaming?
a) Polsko
b) Maďarsko
c) Bělorusko
d) Německo

8. Která z následujících společností se nezaměřuje na prodej herního vybavení?
a) Logitech
b) Corsair
c) Sencor
d) Razer

Správné odpovědi: 1. c), 2. c), 3. d), 4. a), c), 5. d), 6. c), 7. c), 8. c)

1-2 body: Jde vidět, že toho o herním světě ještě moc nevíš.

3-4 body: Máš velké mezery.

5-6: Chybička se vloudila?

7-8: Jsi pravý gamer. Blahopřeji!

Aleš Pustějovský, 8. A

Křížovka pro milovníky historie

Následující křížovka je určena zejména čtenářům, již dávají v hodinách dějepisu pozor. Patří totiž k obtížnějším. Troufneš si na ni? Podaří se ti vyplnit všechna políčka a odhalit, co je skryto v tajence?

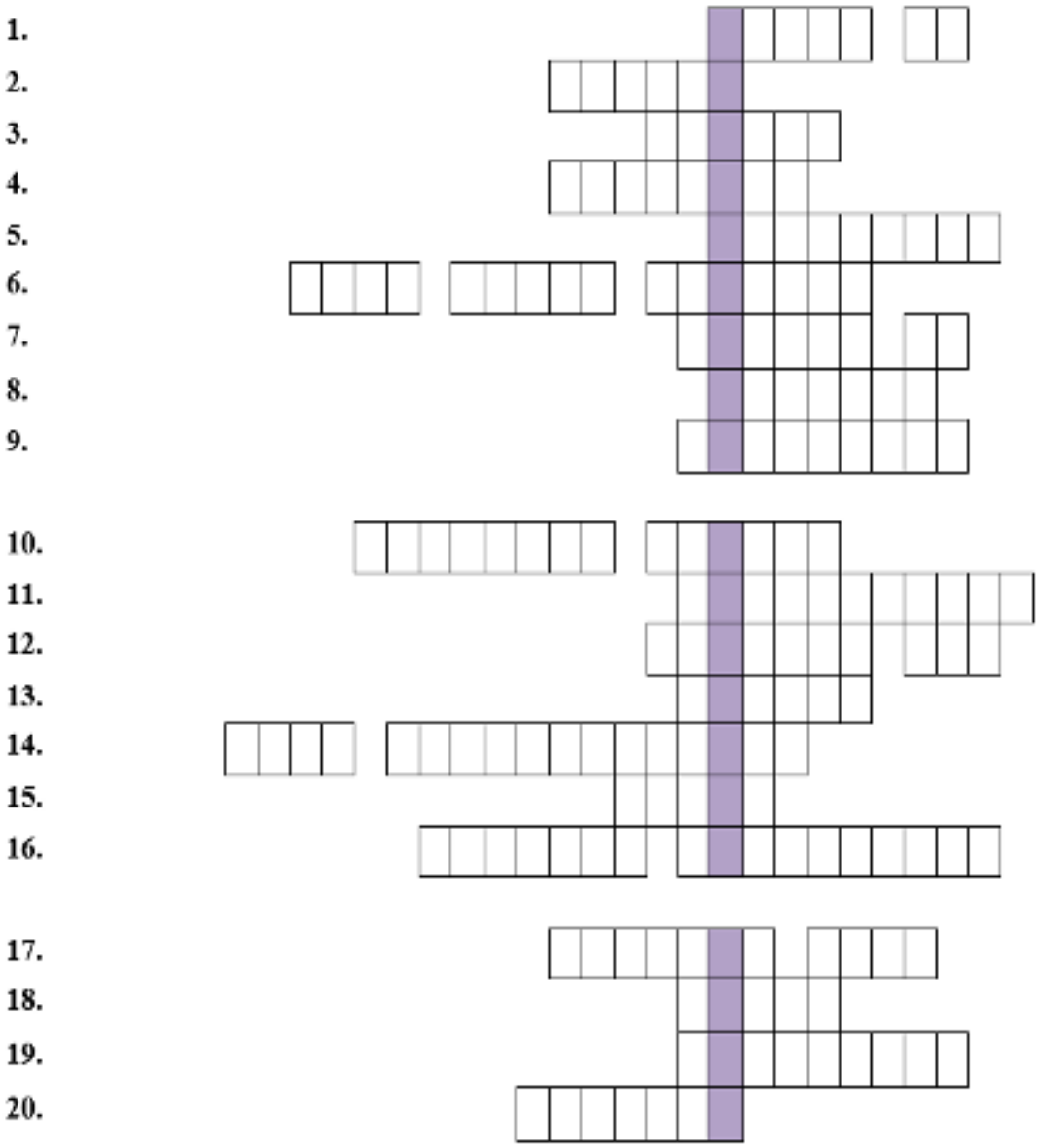

1. Vladař panující v českých zemích ve 14. stol.:
2. Umělecký styl pocházející z Francie:
3. Barevné okno, často používané v kostelech nebo katedrálách:
4. Člověk navrhující plány budov:
5. Věž, v níž byl uvězněn Dalibor z Kozojed:
6. Chrám v Kutné Hoře:
7. Původní jméno Karla IV.:
8. Gotika se v architektuře vyznačuje _____ obloukem:
9. Nejznámější Karlův hrad, který sloužil jako pokladnice svatých ostatků a říšských klenotů:
10. Juditin most byl nahrazen:

11. Synonymum křesťanského pojmu kanonizace zní:
12. Název hradby na pražském Petříně:
13. Baroko pochází z:
14. Karel IV. je synem:
15. Město, v němž se narodil a zemřel Karel IV.:
16. Poslední manželka Karla IV. se celým jménem jmenuje:
17. Město založené Karlem IV. nacházející se v Karlovarském kraji:
18. Karel IV. Byl českým králem a později i zároveň _____ Svaté říše římské
19. Karel IV. je vyobrazen na _____ (bankovka):
20. Jedna z nejstarších evropských vzdělávacích institucí se sídlem v Praze se jmenuje _____ univerzita:

Tajenka:

Mezi další skvosty připisovány Karlu IV. patří i světoznámá: _____, jež je dodnes ctihodnou korunou celého Pražského hradu. Ten je považován za nejrozlehlejší hrad na světě. Podobu stavby navrhl Petr Parléř, jenž má podíl i na dalších stavbách.

Správné odpovědi:

1. Karel IV., 2. gotika, 3. vitráž, 4. architekt, 5. Daliborka, 6. Chrám sv. Barbory, 7. Václav, 8. lomeným, 9. Karlštejn, 10. Karlovým mostem, 11. svatořečení, 12. Hladová zeď, 13. Itálie,14. Jana Lucemburského, 15. Praha, 16. Alžběta Pomořanská, 17. Karlovy Vary, 18. císař, 19. stokoruna, 20. Karlova.

Jakub Myslikovjan, 8. A

Uhodneš pohádkové postavy ukryté v básničkách?

Proč ta dívka náhle ztichla?
O růžový trn se píchla.
Sto let čeká políbení.
Potom se vše zase změní.

Ubohá dívenko krásná,
neměj strach.
Holubi přeberou hrách
a princ se zamiluje.
To věc je jasná.

V červené čepičce
nese košík babičce.
Vlk se za ní lesem plíží
a náhle jí cestu zkříží.
Je to všechno vážná věc,
Zachrání ji myslivec.

Jeden malý chlapeček povozit se chtěl,
proto s liškou do doupěte na ocásku jel.
Nebýt bubínku a housliček,
musel by zůstat u těch lištiček.

Tatínek přinesl pařízek a ten se probudil.
A hned měl chutě na řízek a na všechno, co uviděl.
Pořádek udělá babička a její ostrá motyčka.

Pohádkovým postavám se ztratili kamarádi. Uhodneš, kdo patří do páru?

Čert a ……..
Dlouhý, Široký a ……
Maková panenka a ……
Sněhurka a …….
Smolíček a……..
Jeníček a…….
Křemílek a…….
Mach a ……
Pejsek a ……...
Maxipes Fík a …….

Magdaléna Leifertová, 8. B

9.C

9.D

9.B

9.A

9.B

9.B

9.D

9.C

9.A

9.B

9.C

9.B

9.D

9.C

9.D